

บทที่ 4

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า

ในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า จะแบ่งลักษณะการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร

เป็นการวิเคราะห์ถึงกำไรที่เกษตรกรจะได้รับซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามประเภทของค่าใช้จ่าย คือ ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ยกเว้นค่าแรงงานประเมินของแรงงานในครอบครัว เพราะจะถือว่าเกษตรกรว่างงาน กำไรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด คือกำไรที่เป็นเงินสด จะแสดงให้เห็นถึงเงินสดสุทธิที่เกษตรกรจะได้รับจากการลงทุนปลูกเยอบีร่า ส่วนกำไรที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน เป็นกำไรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด ยกเว้นค่าแรงงานประเมินของแรงงานในครอบครัว ซึ่งกำไรที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงานนี้จะแสดงให้เห็นว่าการลงทุนของเกษตรกรในปัจจุบัน การผลิตต่าง ๆ จะมีผลดีกว่าเกษตรกรอยู่เฉย ๆ หรือไม่ โดยการใช้จ่ายแรงงานของตนเองและครอบครัวเป็นการทำงานไปเพื่อฆ่าเวลาแทนที่จะอยู่เฉย ๆ เมื่อทำงานทำไม่ได้ ส่วนการใช้วัสดุการเกษตรและสินทรัพย์ที่เป็นของเกษตรกรเอง ถือเป็นต้นทุนเสียโอกาส (Opportunity Cost) ที่เกษตรกรจะได้รับจากการวัสดุการเกษตรนั้นไปขาย และสินทรัพย์ไปให้ผู้อื่นเช่า อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด

$$= \frac{\text{กำไรที่เป็นเงินสด}}{\text{ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด}} \times 100$$

$$\text{กำไรที่เป็นเงินสด} = \text{รายได้รวม} - \text{ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด}$$

1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือน
เกษตรกรว่างงาน

$$= \frac{\text{กำไรที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน}}{\text{ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน}} \times 100$$

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน = ต้นทุนการปลูกเยอบีร่า
ทั้งหมด หัก ค่าแรงงานประเมินของเกษตรกร และค่าเสียโอกาสในเงินลงทุนในส่วนของ
ค่าแรงงานประเมินนี้

กำไรที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน = รายได้รวม หัก ค่าใช้จ่าย
ที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน

2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

เกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาแสดงอยู่ในรูปอัตราส่วน 4 อัตราส่วน ดังนี้¹

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายผันแปร}}{\text{รายได้รวม}}$$

รายได้รวม คือ รายได้จากการขายดอกเยอบีร่า

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{รายได้รวม}}$$

¹สมศักดิ์ เปรียบพร้อม, การจัดการฟาร์ม (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
การเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526), หน้า 13-14.

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิต}}{\text{รายได้รวม}}$$

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}}$$

กำไรสุทธิ คือ ผลต่างระหว่างรายได้รวมกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิต

จากอัตราส่วนทั้งสองนี้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการหารายได้ว่าเพียงพอที่จะชดเชยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด และจะคงเหลือเป็นกำไรเท่าไร และถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้รายได้เปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรจะสามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุงค่าใช้จ่ายส่วนใดได้บ้าง ซึ่งจะทำการกำไรเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงใด

3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ²

เป็นการพิจารณาในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการปลูกเขมือบร่ำ โดยต้นทุนการปลูกทั้งหมดจะแยกออกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่มีผลทำให้เกิดกำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด และในส่วนของต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ของต้นทุนการปลูกทั้งหมด ควรจะมีผลสัมพันธ์กับการเกิดผลกำไรส่วนเกินมากน้อยเพียงใด และอัตรากำไรส่วนเกินที่ได้จะชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของจุกุุ่มทุนได้ง่ายด้วย อัตราส่วนที่ใช้คำนวณ คือ

²Sung-Hwan and Yu-Kang Mao, Analysis of production costs and profitability of corps and livestock farming, ASPAC Food and Fertilizer Technotogy Center, 1979, P. 1-2.

3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูกทั้งหมด}} \times 100$$

3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูกทั้งหมด}} \times 100$$

กำไรส่วนเกิน หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้และต้นทุนผันแปรทั้งหมด

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

เป็นการวิเคราะห์ถึงจุดที่รายได้รวมเท่ากับต้นทุนรวม ณ จุดนี้เกษตรกรจะไม่มีผลกำไรหรือขาดทุน ณ ปริมาณขายที่กำหนด ถ้าเกษตรกรต้องการผลกำไรก็ต้องขายผลผลิตในราคาที่สูงกว่าราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนนี้จะช่วยในการวางแผนกำไรว่าเกษตรกรควรจะขายผลผลิตในราคาเท่าใดจึงจะได้กำไรตามที่ต้องการหรือเกษตรกรควรจะขายผลผลิตในราคาเท่าใดจึงจะมีรายได้ในจำนวนที่เท่ากับค่าใช้จ่ายพอดี

การคำนวณหาจุดคุ้มทุนโดยการตั้งสมการดังนี้

$$\text{รายได้ทั้งหมดต่อไร่} = \text{ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่}$$

$$\text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน} \times \text{ผลผลิตต่อไร่} = \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}$$

$$\text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}}$$

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณชานพระนคร

ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยบริเวณชานพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530 ได้รับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 160,623.56 ดอก ราคาขายเฉลี่ยคอกละ 0.25 บาท รายได้รวมเฉลี่ยต่อไร่ 40,155.89 บาท มีต้นทุนการปลูกทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ 25,167.89 บาท แบ่งเป็นต้นทุนต้นแพรเฉลี่ยไร่ละ 22,402.87 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 2,765.02 บาท ซึ่งในส่วนของต้นทุนการปลูกนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 16,492.90 บาท และค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงานเฉลี่ยไร่ละ 19,802.52 บาท

รายได้และค่าใช้จ่ายในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณชานพระนคร ปีการ
เพาะปลูก 2529/2530 มีดังนี้

1. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	160,623.56	กก
2. ราคาขายเยอบีร่าต่อกก	0.25	บาท
3. รายได้ทั้งหมด (1×2)	40,155.89	บาท
4. ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต่อไร่	16,492.90	บาท
5. ค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงานต่อไร่	19,802.52	บาท
6. กำไรที่เป็นเงินสด (3-4)	23,662.99	บาท
7. กำไรที่เสมือนเกษตรกรว่างงาน (3-5)	20,353.37	บาท
8. ต้นทุนผันแปรต่อไร่	22,402.87	บาท
9. ต้นทุนคงที่ต่อไร่	2,765.02	บาท
10. ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (8+9)	25,167.89	บาท
11. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (3-8)	17,753.02	บาท
12. กำไรสุทธิ (3-10)	14,988.00	บาท

หมายเหตุ รายการที่ 5 ได้จากการคำนวณดังนี้

ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น 25,167.89 บาท

ค่าแรงงานประเมินของเกษตรกร 4,924.62 บาท

ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในส่วนของแรงงานประเมินของเกษตรกร

$$= 4,924.62 \times \frac{8.95}{100} \times 1 \quad \text{บาท}$$

$$= 440.75 \quad \text{บาท}$$

ค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงาน

$$= 25,167.89 - (4,924.62 + 440.75) \quad \text{บาท}$$

$$= 19,802.52 \quad \text{บาท}$$

1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร

1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด

$$= \frac{23,662.99}{16,492.90} \times 100$$

$$= 143.47 \%$$

แสดงว่าเงินที่จ่ายลงทุนไปทุก ๆ 100 บาท จะทำให้เกษตรกรได้รับกำไรที่เป็นเงินสด 143.47 บาท

1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน

$$= \frac{20,353.37}{19,802.52} \times 100$$

$$= 102.78 \%$$

แสดงว่าการลงทุนในทุก ๆ 100 บาท จะทำให้เกษตรกรมีกำไรหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดยกเว้นค่าแรงงานของเกษตรกรและครอบครัวเท่ากับ 102.78 บาท

กำไรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและกำไรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงานนี้ เกษตรกรสามารถนำไปเปรียบเทียบกับการปลูกพืชชนิดอื่นในเวลาเดียวกันของพื้นที่ปลูกเดียวกัน หากเกษตรกรเห็นว่าการปลูกเขมือปี่รามีกำไรกว่าการปลูกพืชชนิดอื่นที่ตนสามารถปลูกได้ ก็ควรจะปลูกเขมือปี่ร่าในฤดูกาลต่อไป

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

2.1 อัตราค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{22,402.87}{40,155.89}$$

$$= 0.56$$

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{2,765.02}{40,155.89}$$

$$= 0.07$$

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{25,167.89}{40,155.89}$$

$$= 0.63$$

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{14,988.00}{40,155.89}$$

$$= 0.37$$

ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยบริเวณชานพระนคร จากรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท จะเป็นต้นทุนการปลูก 0.63 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนต้นทุนผันแปร 0.56 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ 0.07 บาท และในรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.37 บาท

3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ

3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{14,988.00}{25,167.89} \times 100$$

$$= 59.55 \%$$

3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{17,753.02}{25,167.89} \times 100$$

$$= 70.54 \%$$

แสดงว่าต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 59.55 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปร จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 70.54 บาท

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

$$\begin{aligned} \text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{2,765.02 + 22,402.87}{160,623.56} \quad \text{บาทต่อดอก} \\ &= 0.16 \quad \text{บาทต่อดอก} \end{aligned}$$

ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณชานพระนคร ในปีการเพาะปลูก 2529/2530 เท่ากับ 0.16 บาทต่อดอก โดยมีต้นทุนผันแปรเป็นส่วน of ราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 0.14 บาทต่อดอก เมื่อนำราคาขายที่เกษตรกรได้รับ 0.25 บาทต่อดอกมาเทียบกับราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน เกษตรกรจะมีกำไร 0.09 บาทต่อดอก

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณชานพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เยอบีร่าสายพันธุ์ไทย บริเวณชานพระนคร
1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของเกษตรกร	
1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ร้อยละ)	143.47
1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดเสมือนเกษตรกรว่างงาน (ร้อยละ)	102.78
2. การวิเคราะห์สถานภาพค้ำรายได้-ค่าใช้จ่าย	
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.56
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.07
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.63
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.37
3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ	
3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	59.55
3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	70.54
4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	
- ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/คอก)	0.16

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณชานพระนคร

ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณชานพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530 ได้รับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 50,365.22 ดอก ราคาขายเฉลี่ยต่อดอก 2.00 บาท รายได้รวมเฉลี่ยต่อไร่ 100,730.44 บาท มีต้นทุนการปลูกทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 42,391.59 บาท แบ่งเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 39,867.21 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 2,524.38 บาท ในส่วนของต้นทุนปลูกนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 33,967.60 บาท และค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงานเฉลี่ยไร่ละ 35,182.31 บาท

รายได้และค่าใช้จ่ายในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530 มีดังนี้

1. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	50,365.22	ดอก
2. ราคาขายเยอบีร่าต่อดอก	2.00	บาท
3. รายได้ทั้งหมด (1×2)	100,730.44	บาท
4. ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต่อไร่	33,967.60	บาท
5. ค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงานต่อไร่	35,182.31	บาท
6. กำไรที่เป็นเงินสด (3-4)	66,762.84	บาท
7. กำไรที่เสมือนเกษตรกรว่างงาน (3-5)	65,548.13	บาท
8. ต้นทุนผันแปรต่อไร่	39,867.21	บาท
9. ต้นทุนคงที่ต่อไร่	2,524.38	บาท
10. ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (8+9)	42,391.59	บาท
11. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (3-8)	60,863.23	บาท
12. กำไรสุทธิ (3-10)	58,338.85	บาท

<u>หมายเหตุ</u>	รายการที่ 5 ได้จากการคำนวณดังนี้	
	ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น	42,391.59 บาท
	ค่าแรงงานประเมินของเกษตรกร	6,617.05 บาท
	ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนของค่าแรงงานประเมินของเกษตรกร	
	$= 6,617.05 \times \frac{8.95}{100} \times 1$	บาท
	$= 592.23$	บาท
	ค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงาน	
	$= 42,391.59 - (6,617.05 + 592.23)$	บาท
	$= 35,182.31$	บาท

1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร

1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด

$$= \frac{66,762.84}{33,967.60} \times 100$$

$$= 196.55 \%$$

แสดงว่าเงินที่จ่ายลงทุนไปทุก ๆ 100 บาท จะทำให้เกษตรกรได้รับกำไรที่เป็นเงินสด 196.55 บาท

1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน

$$= \frac{65,548.13}{35,182.31} \times 100$$

$$= 186.31 \%$$

แสดงว่าการลงทุนทุก ๆ 100 บาท จะทำให้เกษตรกรมีกำไรหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดยกเว้นค่าแรงงานของเกษตรกรและครอบครัวเท่ากับ 186.31 บาท

2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{39,867.21}{100,730.44}$$

$$= 0.40$$

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{2,524.38}{100,730.44}$$

$$= 0.02$$

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{42,391.59}{100,730.44}$$

$$= 0.42$$

2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{58,338.85}{100,730.44}$$

$$= 0.58$$

ในการปลูกเขมือปี่ร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณชานพระนคร จากรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท จะเป็นต้นทุนการปลูก 0.42 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนต้นทุนผันแปร 0.40 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ 0.02 บาท และในรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.58 บาท

3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ

3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{58,338.85}{42,391.59} \times 100$$

$$= 137.62 \%$$

3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{60,863.23}{42,391.59} \times 100$$

$$= 143.57 \%$$

แสดงว่าต้นทุนการปลูกเขมือปี่ร่าสายพันธุ์ยุโรป 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ 137.62 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปร จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 143.57 บาท

4. การวิเคราะห์จุกู้มทุน

$$\begin{aligned} \text{ราคาขาย ณ จุกู้มทุน} &= \frac{2,524.38 + 39,867.21}{50,365.22} && \text{บาทต่อคอก} \\ &= 0.84 && \text{บาทต่อคอก} \end{aligned}$$

ราคาขาย ณ จุกู้มทุนของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร ในปีการเพาะปลูก 2529/2530 เท่ากับ 0.84 บาทต่อคอก โดยมีต้นทุนผันแปรเป็นส่วนจุกู้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 0.79 บาทต่อคอก เมื่อนำราคาขายที่เกษตรกรได้รับ 2.00 บาทต่อคอกมาเทียบกับราคาขาย ณ จุกู้มทุน เกษตรกรจะได้กำไร 1.16 บาทต่อคอก

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณ
 ชานพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร
1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร	
1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ร้อยละ)	196.55
1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่าย ที่เกิดเสมือนเกษตรกรว่างงาน (ร้อยละ)	186.31
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย	
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.40
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.02
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.42
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.58
3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ	
3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	137.62
3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	143.57
4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	
- ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/คอก)	0.84

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่

ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณเชียงใหม่ มีการเพาะปลูก 2529/2530 ได้รับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 73,337.31 ดอก มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 366,686.55 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สูงมากเพราะมีราคาขายเฉลี่ยดอกละ 5.00 บาท มีต้นทุนการปลูกทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 58,276.33 บาท เป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 57,002.52 บาท และต้นทุนคงที่เฉลี่ยไร่ละ 1,273.81 บาท ในส่วนของต้นทุนปลูกนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 54,020.86 บาท และค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงานเฉลี่ยไร่ละ 55,289.22 บาท

รายได้และค่าใช้จ่ายในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ ปีการ
เพาะปลูก 2529/2530 มีดังนี้

1. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	73,337.31	คอก
2. ราคาขายเยอบีร่าต่อคอก	5.00	บาท
3. รายได้ทั้งหมด (1×2)	366,686.55	บาท
4. ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดต่อไร่	54,020.86	บาท
5. ค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงานต่อไร่	55,289.22	บาท
6. กำไรที่เป็นเงินสด (3-4)	312,665.69	บาท
7. กำไรที่เสมือนเกษตรกรว่างงาน (3-5)	311,397.33	บาท
8. ต้นทุนผันแปรต่อไร่	57,002.52	บาท
9. ต้นทุนคงที่ต่อไร่	1,273.81	บาท
10. ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น (8+9)	58,276.33	บาท
11. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (3-8)	309,684.03	บาท
12. กำไรสุทธิ (3-10)	308,410.22	บาท

หมายเหตุ รายการที่ 5 ได้จากการคำนวณดังนี้

ต้นทุนการปลูกทั้งสิ้น 58,276.33 บาท

ค่าแรงงานประเมินของเกษตรกร 2,741.73 บาท

ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนของค่าแรงงานประเมินของเกษตรกร

$$= 2,741.73 \times \frac{8.95}{100} \times 1 \quad \text{บาท}$$

$$= 245.38 \quad \text{บาท}$$

ค่าใช้จ่ายที่เสมือนเกษตรกรว่างงาน

$$= 58,276.33 - (2,741.73 + 245.38) \quad \text{บาท}$$

$$= 55,289.22 \quad \text{บาท}$$

1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร

1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด

$$= \frac{312,665.69}{54,020.86} \times 100$$

$$= 578.79 \%$$

แสดงว่าเงินที่ลงทุนไปทุก ๆ 100 บาท จะทำให้เกษตรกรได้รับกำไรที่เป็นเงินสด 578.79 บาท

1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงาน

$$= \frac{311,397.33}{55,289.22} \times 100$$

$$= 563.21 \%$$

แสดงว่าการลงทุนทุก ๆ 100 บาท จะทำให้เกษตรกรมีกำไรหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดยกเว้นค่าแรงงานของเกษตรกรและครอบครัวเท่ากับ 563.21 บาท

2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย

2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม

$$= \frac{57,002.52}{366,686.55}$$

$$= 0.1554$$

2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม

$$= \frac{1,273.81}{366,686.55}$$

$$= 0.0035$$

2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม

$$= \frac{58,276.33}{366,686.55}$$

$$= 0.1589$$

2.4 อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม

$$= \frac{308,410.22}{366,686.55}$$

$$= 0.8411$$

ในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณเชียงใหม่ จากรายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก ๆ 1 บาท จะเป็นต้นทุนการปลูก 0.1589 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนต้นทุนผันแปร 0.1554 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ 0.0035 บาท และในรายได้ที่ได้รับทุก ๆ 1 บาท จะมีกำไร 0.8411 บาท

(หมายเหตุ :- ใช้ทศนิยม 4 ตำแหน่งเพราะอัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมมีค่าน้อยมาก ถ้าใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่งจะทำให้อัตราส่วนนี้มีค่าเป็นศูนย์)

3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ

3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{308,410.22}{58,276.33} \times 100$$

$$= 529.22 \%$$

3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด

$$= \frac{309,684.03}{58,276.33} \times 100$$

$$= 531.41\%$$

แสดงว่าต้นทุนการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนในรูปกำไรสุทธิ 529.22 บาท และถ้าพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปร จะได้รับผลตอบแทนในรูปของกำไรส่วนเกิน 531.41 บาท

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

$$\begin{aligned} \text{ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{1,273.81 + 57,002.52}{73,337.31} \text{ บาทต่อดอก} \\ &= 0.79 \text{ บาทต่อดอก} \end{aligned}$$

ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่ ในปีการเพาะปลูก 2529/2530 เท่ากับ 0.79 บาทต่อดอก โดยมีส่วนของต้นทุนผันแปรเป็นส่วน of ราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 0.78 บาทต่อดอก เมื่อนำราคาขายที่เกษตรกรได้รับ 5.00 บาทต่อดอกมาเทียบกับราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน เกษตรกรจะได้กำไร 4.21 บาทต่อดอก

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปบริเวณ
เชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณเชียงใหม่
1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของการเกษตร	
1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ร้อยละ)	578.79
1.2 อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่าย ที่เกิดเสมือนเกษตรกรว่างงาน (ร้อยละ)	563.21
2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย	
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวม	0.1554
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.0035
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.1589
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.8411
3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ	
3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	529.22
3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	531.41
4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	
- ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/คอก)	0.79

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าเพื่อการค้า

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าจะเปรียบเทียบเฉพาะเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปที่มีพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณชานพระนครเท่านั้น เพราะพื้นที่ปลูกอยู่ในเขตใกล้เคียงกัน ทำให้มีสภาพแวดล้อมคล้ายกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร

1. การวิเคราะห์รายได้-ค่าใช้จ่ายในแง่การลงทุนของเกษตรกร จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยเท่ากับร้อยละ 53.08 เหตุผลที่ทำให้อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย แม้ว่าผลผลิตต่อไร่ของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยจะสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป ก็คือราคาขายต่อคอกของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย 7.00 เท่าของราคาขายต่อคอกของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

แต่อัตราส่วนกำไรเสมือนเกษตรกรว่างงานต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนเกษตรกรว่างงานของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจะสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เท่ากับร้อยละ 83.53

2. การวิเคราะห์สถานภาพด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย จากตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบถึงอัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวมของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป เท่ากับ 0.16 และ 0.21 ตามลำดับ แต่อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวมของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เท่ากับ 0.21 แสดงว่าสถานภาพด้านรายได้และค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปดีกว่าเกษตรกรที่ปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 4.4 ปรากฏว่าอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมดและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เท่ากับร้อยละ 78.07 และร้อยละ 73.03 ตามลำดับ เหตุผลที่ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมดและอัตรา

กำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย แม้ว่าต้นทุนการปลูกทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย 0.68 เท่าของต้นทุนการปลูกทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย ก็คือรายได้ทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย 1.51 เท่าของรายได้ทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจึงสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน จากตาราง 4.4 ปรากฏว่าราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปจะสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย เท่ากับ 0.68 บาทต่อดอก เพราะต้นทุนการปลูกทั้งหมดของเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย จึงทำให้ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุนสูงตามไปด้วย

สรุปผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยกับเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณซานพระนคร ในปีการเพาะปลูก 2529/2530 ในค้ำนต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปสูงกว่าการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทย ทั้งนี้เนื่องมาจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ยุโรปมีรายได้ส่วนเพิ่มสูงกว่าต้นทุนส่วนเพิ่ม โดยเทียบจากรายได้ และต้นทุนจากการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยเป็นเกณฑ์ แต่อัตราผลตอบแทนในการปลูกเยอบีร่าสายพันธุ์ไทยก็อยู่ในเกณฑ์ที่สูง

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกเขยอนี่ร่าสายพันธุ์ไทย กับ เขยอนี่ร่าสายพันธุ์ยุโรป บริเวณชานพระนคร ปีการเพาะปลูก 2529/2530

รายการ	เขยอนี่ร่าสายพันธุ์ไทย ¹ บริเวณชานพระนคร	เขยอนี่ร่าสายพันธุ์ยุโรป ² บริเวณชานพระนคร	ผลต่าง
1. การวิเคราะห์รายไร่-ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของเกษตรกร			
1.1 อัตราส่วนกำไรที่เป็นเงินสดต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ร้อยละ)	143.47	196.55	53.08
1.2 อัตราส่วนกำไรเหมือนเกษตรกรว่างงานคือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเหมือนเกษตรกรว่างงาน (ร้อยละ)	102.78	186.31	83.53
2. การวิเคราะห์ผลตอบแทนรายไร่-ค่าใช้จ่าย			
2.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายสัมพัทธ์ต่อรายได้รวม	0.56	0.40	(0.16)
2.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวม	0.07	0.02	(0.05)
2.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวม	0.63	0.42	(0.21)
2.4 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	0.37	0.58	0.21
3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ			
3.1 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	59.55	137.62	78.07
3.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกทั้งหมด (ร้อยละ)	70.54	143.57	73.03
4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน			
- ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/กก)	0.16	0.84	0.68

หมายเหตุ 1 จากตารางที่ 4.1

2 จากตารางที่ 4.2

() ในช่องผลต่าง หมายถึง เขยอนี่ร่าสายพันธุ์ไทยสูงกว่าเขยอนี่ร่าสายพันธุ์ยุโรป